

5. АГРОЕКОЛОГІЯ

ОСОБЛИВОСТІ ВІТРОВОГО РЕЖИМУ НА ТЕРИТОРІЇ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Онiшко П. В.

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: ponishko12@gmail.com

Клімат є основним чинником формування біорізноманіття та впливу на процеси, які відбуваються в навколишньому середовищі. Останні роки відзначаються значними коливаннями погодних умов в Україні, які супроводжуються значним підвищенням температури, посиленням вітру та виникненням аномальних атмосферних явищ [3]. Глобальні зміни клімату безпосередньо обумовлені змінами великомасштабної атмосферної циркуляції [4], тому сучасне оцінювання та прогнозування цих змін неможливе без детального вивчення характеристик вітру [5].

Відповідно до прогнозів кліматичних моделей [6], зміна клімату обумовлює глобальні зміни вітрового режиму, внаслідок чого у певних регіонах спостерігається зниження середньої швидкості вітру, що потенційно вплине на розподіл та спеціалізацію всіх галузей народного господарства.

Вітровий режим та його методологія були об'єктом вивчення багатьох дослідників. Однак, зміни вітрового режиму в контексті глобальних кліматичних змін представлені недостатньо та потребують вивчення, особливо в умовах регіональної циркуляції повітря.

Вітер характеризується надзвичайно мінливими параметрами, які змінюються в широких просторових та часових масштабах міжрічних та сезонних періодів, а внаслідок турбулентної пульсації характеризується

миттєвими коливаннями [2].

На території Черкаської області за середньомісячними показниками швидкість вітру переважно характеризується середніми показниками мінливості, найбільші швидкості відмічаються для зимових та весняних місяців, найменші – для літніх. Загальне зменшення швидкості вітру, є наслідком впливу океанічних баричних центрів Ісландського мінімуму і Азорського максимуму, які є визначальними для клімату Європи та формують інтенсивність Північноатлантичного коливання [1]. На формування особливостей погодного режиму області загалом впливає наявність досить потужної акваторії Кременчуцького водосховища та густої сітки річкових систем, що сприяє пом'якшенню мікроклімату та формуванню різноманітних біотопів. Серед негативних чинників, які формують погодні умови області, є ранні осінні та пізні весняні від'ємні температури, нерівномірний та нестійкий сніговий покрив, потужні нерівномірні зливи та періодичне вторгнення південно-східних вітрів.

Напрямок вітру в межах Черкаської області змінюється у бік переважання північного напрямку протягом липня та частішим проявом цього напрямку взимку, що супроводжується посиленням посушливих періодів, теплих, м'яких безсніжних зим.

Дослідження зміни напрямку вітрів на території Черкаської області потребують подальших досліджень, оскільки має практичне значення не лише для сільськогосподарської галузі, але і для збереження біорізноманіття, містобудування тощо.

Список використаних джерел

1. Єрмоленко Н.С. Вплив Північноатлантичного коливання на посухи в Україні в умовах сучасних кліматичних змін. Український гідрометеорологічний журнал, 2014, №15. С.43–51.

2. Заболоцька Т.М., Ціла А.Ю. Кліматичні зміни атмосферного тиску на

території України. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2019. № 2 (53). С. 66–74.

3. Кліматичні зміни та їх вплив на сфери економіки України / за ред. д-ра фіз-мат. наук, проф. С. М. Степаненка, д-ра геогр. наук, проф. А. М. Польового. Одеса: Вид. «ТЕС», 2015. 520 с.

4. Краковська С.В. Верифікація даних світового кліматичного центру (CRU) та регіональної моделі клімату (REMO) щодо прогнозу приземної температури повітря за контрольний період 1961-1990 рр. Наук. праці УкрНДГМІ. 2008. Вип. 257. С. 42–60.

5. Лялько В.І., Єлістратова Л.О., Апостолов О.А., Ходоровський А.Я. Зміна параметрів вітру на території України в період глобальних кліматичних змін. Допов. Нац. акад. наук Укр. 2019. № 10: 57—66

6. Allwine K.G., Whiteman C.D. MELSAR: A mesoscale air quality model for complex terrain: Volume 1 – Overview, technical description and user`s guide. Pacific Northwest Laboratory. 1985.